



Rapport

Datum: 21 december 2007
Rapportnummer: 2007/321

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat het regionale politiekorps Haaglanden:

hem op 30 maart 2004 foutief heeft geïnformeerd, namelijk dat het niet mogelijk is om een aangifte in te dienen tegen een politieambtenaar en dat daarvoor de klachtenregeling bestaat;

zijn zoon de noodzakelijke medische zorg heeft onthouden bij aankomst op het politiebureau op 21 maart 2004.

Verzoeker klaagt tevens over de lange termijn waarbinnen zowel het regionale politiekorps Haaglanden alsook de Onafhankelijke commissie voor klachten tegen politie Haaglanden zijn klacht heeft behandeld inzake de handelwijze in de aanhouding van zijn zoon op 21 maart 2004.

Beoordeling

Algemeen

1. Op 21 maart 2004 werd B., de zoon van verzoeker, aangehouden voor een horecagelegenheid te D. wegens het niet voldoen aan een bevel zich te verwijderen. Bij deze aanhouding kreeg B. een vuistslag in zijn gezicht van politieambtenaar W. Ten gevolge van deze vuistslag liep B. een bloedneus op. Bij aankomst op het politiebureau werd B. in de gelegenheid gesteld om zich te verzorgen aan zijn bloedneus. Nadat B. in een politiecel was ingesloten en vervolgens was verhoord, werd hij dezelfde dag in vrijheid gesteld. Verzoeker meende dat de politie zijn zoon de nodige medische zorg had onthouden door geen arts in te schakelen. Verzoeker diende hierover een klacht in bij het regionale politiekorps Haaglanden.

2. De klachtencommissie van het regionale politiekorps Haaglanden gaf de korpsbeheerder op 21 november 2006 het advies om de klacht van verzoeker ongegrond te verklaren. De korpsbeheerder liet bij beslissing van 22 november 2006 weten zich met dat advies te kunnen verenigen; hij verklaarde de klacht van verzoeker ongegrond. De korpsbeheerder achtte het aannemelijk dat er medische zorg aan B. was aangeboden, maar dat B. deze aanbieding had afgeslagen. Daarbij vond de korpsbeheerder de aard van de verwonding van B. niet dusdanig, dat dit automatisch had moeten leiden tot het ongevraagd aanbieden van zorg.

3. Verzoeker kon zich niet vinden in de beslissing van de korpsbeheerder en wendde zich bij brief van 30 mei 2007 tot de Nationale ombudsman. Verzoeker voegde hierbij een

klacht over het overschrijden van de termijn van zijn klachtbehandeling toe, alsmede dat er geweigerd was een aangifte van hem op te nemen. Verzoeker verzocht de Nationale ombudsman een onderzoek in te stellen.

I. Ten aanzien van het doen van aangifte

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat het regionale politiekorps Haaglanden hem op 30 maart 2004 foutief informeerde, namelijk dat het niet mogelijk was om aangifte te doen tegen een politieambtenaar omdat daarvoor de klachtenregeling bestond.

2. De korpsbeheerder liet in zijn reactie weten de klacht gegrond te achten. Op grond van artikel 161 Wetboek van Strafvordering (zie Achtergrond, onder I.) had de politie de plicht een aangifte op te nemen op het moment dat deze werd gedaan, ongeacht de twijfel bij de politieambtenaar of er sprake was van een strafbaar feit, aldus de korpsbeheerder. In het geval dat er aangifte tegen een politieambtenaar wordt gedaan zal deze door tussenkomst van bureau Integriteit en Security aan het Openbaar Ministerie worden voorgelegd. De korpsbeheerder voegde hieraan toe dat in de praktijk veelal een klacht wordt ingediend tegen een politieambtenaar. Ten slotte vermeldde de korpsbeheerder nog dat uit het dossier niet was gebleken dat verzoeker op 30 maart 2004 tegen een politieambtenaar kenbaar had gemaakt dat hij aangifte wilde doen.

Beoordeling

3. Het beginsel van fair play houdt voor bestuursorganen in dat zij burgers de mogelijkheid geven hun procedurele kansen te benutten. Dit beginsel is onder meer uitgewerkt in de artikelen 161 en 163 van het Wetboek van Strafvordering (Sv). Artikel 161 Sv geeft een ieder die kennis draagt van een strafbaar feit de bevoegdheid daarvan aangifte te doen. In artikel 163 Sv is hierop aansluitend geregeld dat opsporingsambtenaren verplicht zijn om een aangifte van een strafbaar feit op te nemen (zie Achtergrond, onder I.)

4. De Nationale ombudsman acht in beginsel weinig ruimte aanwezig voor een uitzondering op de verplichting om aangifte op te nemen omdat daarmee aan het Openbaar Ministerie, de voor opsporing verantwoordelijke instantie, de gelegenheid wordt ontnomen te beoordelen of er ter zake strafvervolgung moet worden ingesteld. Een uitzondering kan alleen worden gemaakt in het geval dat al op voorhand, zonder enig verder onderzoek, en zonder de minste twijfel, kan worden vastgesteld dat de gedraging of gebeurtenis die ter kennis van de politie wordt gebracht niet te kwalificeren is als een strafbaar feit.

5. Verzoeker stelt dat hij op 30 maart 2004 aangifte wilde doen tegen een politieambtenaar, maar dat dit werd geweigerd. Verzoeker werd gewezen op de

klachtenregeling van het regionale politiekorps Haaglanden. De korpsbeheerder weersprak dit niet. De Nationale ombudsman is dan ook met de korpsbeheerder van oordeel dat het enkele feit dat tegen een politieambtenaar ook een klacht kan worden ingediend geen reden is om geen aangifte tegen een politieambtenaar op te nemen.

Nu verzoeker is verwezen naar de klachtenregeling van het regionale politiekorps Haaglanden en er derhalve geen aangifte is opgenomen heeft de korpsbeheerder in strijd gehandeld met het beginsel van fair play.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

II. Ten aanzien van het onthouden van medische zorg

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat het regionale politiekorps Haaglanden zijn zoon de noodzakelijke medische zorg heeft onthouden bij aankomst op het politiebureau op 21 maart 2004.
2. Verzoeker bracht in dit verband naar voren dat zijn zoon B. tengevolge van een klap van politieambtenaar W. een bloedneus had opgelopen. Bij zijn insluiting had B. moeten worden onderzocht door een arts, aldus verzoeker. Verzoeker legde een verklaring over van de dokter. J., die B. op dezelfde dag om 15.00 uur op de spoedeisende hulp van een ziekenhuis te D. onderzocht. Dokter J. constateerde een kneuzing van de neus van B. en gaf een wekadvis.
3. De korpsbeheerder achtte de klacht ongegrond. Hij verwees hierbij naar zijn beslissing over de klacht van verzoeker van 22 november 2006. De korpsbeheerder nam in deze beslissing het advies van de klachtencommissie over. De korpsbeheerder gaf aan dat het, gelet op de verklaring van politieambtenaar H, aannemelijk was dat B. medische zorg was aangeboden op het politiebureau. B. zei echter dat hij geen medische verzorging nodig had. De aard van de verwonding van B., te weten een bloedneus, gaf geen aanleiding tot het automatisch aanbieden van medische zorg, aldus de korpsbeheerder.
4. In het door de korpsbeheerder overgelegde proces-verbaal van verhoor van B. van 21 maart 2004, verklaarde B. - voor zover van belang - dat hij van een politieambtenaar een vuistslag in zijn gezicht kreeg. Als gevolg van deze klap bloedde zijn neus.
5. In het door politieambtenaar H. tijdens de interne klachtbehandeling afgelegde verklaring, verklaarde politieambtenaar H. onder meer het volgende. Bij de voorgeleiding van B. constateerde H. dat B. een bloedneus had. Nadat H. B. sprak in de ophoudkamer begeleidde hij B. naar de toiletruimte alwaar hij de gelegenheid kreeg zich te verzorgen. B. spoelde zijn mond en neus en met een nat doekje werd B. door H. begeleid naar de

ophoudkamer. H. vroeg B. of hij medische verzorging nodig had, maar B. deelde mee dat het wel weer ging. Na enig moment werd B. door H. in een politiecel ingesloten. Ook toen deelde B. mee dat hij geen prijs stelde op medische verzorging. De bloedneus was inmiddels gestopt.

6. B. gaf op telefonische vragen van een medewerkster van de Nationale ombudsman aan dat hij zich niet meer kon herinneren of hij tegen politieambtenaar H. had gezegd dat hij geen medische verzorging nodig had. Het incident deed zich bijna drie jaar geleden voor. Ook kon B. zich niet herinneren of hij had aangegeven of hij last had van andere ziekteverschijnselen.

7. Politieambtenaar M., klachtencoördinator, legde op verzoek van de Nationale ombudsman het voorschrift ingeslotenen over van het regionale politiekorps Haaglanden. Hierin staat, voor zover hier van belang, dat indien een ingeslotene medische bijstand behoeft, de wachtcommandant een arts waarschuwt (zie Achtergrond, onder II). Politieambtenaar M. deelde desgevraagd mee dat er geen protocol of iets soortgelijks binnen het regionale politiekorps Haaglanden bestaat waarin staat beschreven bij welke klachten/verwondingen van een arrestant een arts moeten worden geraadpleegd. Dit is ter beoordeling van de dienstdoende wachtcommandant, aldus klachtencoördinator M.

Beoordeling

8. Het vereiste van bijzondere zorg houdt in dat bestuursorganen aan personen die onder hun hoede zijn geplaatst de zorg verlenen waarvoor deze personen, vanwege die afhankelijke positie, op die bestuursorganen zijn aangewezen. In dit verband bepaalt artikel 32 lid 1 van de Ambtsinstructie (zie Achtergrond, onder III) onder meer dat indien er aanwijzingen zijn dat een ingeslotene medische bijstand behoeft, de betrokken ambtenaar overleg pleegt met een arts. Tevens bepaalt lid 1 dat de ambtenaar eveneens overlegt met een arts, indien de ingeslotene zelf om medische bijstand vraagt. Het hiervoor genoemde voorschrift ingeslotenen van het regionale politiekorps Haaglanden is hiermee in overeenstemming.

9. Op het moment dat B. aankwam op het politiebureau had hij een bloedneus tengevolge van een vuistslag op zijn neus van een politieambtenaar. Bij de klachtbehandeling heeft de korpsbeheerder de klacht over de vuistslag op de neus gegrond verklaard.

Politieambtenaar H. verklaarde dat hij aan B. vroeg, nadat hij B. in de gelegenheid had gesteld zijn neus te verzorgen, of hij medische zorg nodig had. B. verklaarde hierop dat dit niet nodig was, aldus politieambtenaar H. B. kan zich echter niet meer herinneren of hij heeft gevraagd om medische verzorging, dan wel desgevraagd heeft gezegd dat hij geen medische verzorging wilde. De Nationale ombudsman heeft geen reden om te twifelen aan de verklaring van politieambtenaar H., zodat de Nationale ombudsman het aannemelijk acht dat B. niet zelf om medische zorg heeft gevraagd.

Op grond van artikel 32 van de Ambtsinstructie dient een ambtenaar echter uit zichzelf een arts te raadplegen indien er aanwijzingen bestaan dat een ingeslotene medische bijstand behoeft. Een spontane bloedneus, die na enige tijd stopt, is naar de mening van de Nationale ombudsman op zichzelf niet een dusdanige verwonding waaruit volgt dat een ingeslotene directe medische bijstand van een arts behoeft. Echter, nu de bloedneus van B. een gevolg was van een vuistslag op diens neus, is de Nationale ombudsman van mening dat er in dit geval wel aanleiding bestond om een arts in te roepen. Een vuistslag in het gezicht kan immers makkelijk een (lichte) hersenschudding tot gevolg hebben. Dit wordt ondersteund door de door verzoeker overgelegde medische verklaring waaruit blijkt dat B. later op de dag van een arts een wekadvis kreeg. De Nationale ombudsman is dan ook van oordeel dat de politie op dit punt in strijd heeft gehandeld met het vereiste van bijzondere zorg.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

III. Ten aanzien van de termijn van klachtbehandeling

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt tevens over de lange termijn waarbinnen zowel het regionale politiekorps Haaglanden alsook de Onafhankelijke commissie voor klachten tegen politie Haaglanden zijn klacht behandelde inzake de handelwijze in de aanhouding van zijn zoon op 21 maart 2004.
2. Verzoeker bracht in dit verband naar voren dat hij op 29 maart 2004 een klacht indiende. De behandeling van de klacht werd op 6 april 2004 opgeschort in verband met mogelijke samenhang met een door een politieambtenaar gepleegd strafbaar feit, aldus verzoeker. Verzoeker informeerde op 27 februari 2006 naar de stand van zaken in zijn klacht. Op 9 mei 2006 ontving hij een brief met een opsomming van feiten waarin hij zich niet kon vinden. Op 22 mei 2006 verzocht verzoeker de korpsbeheerder om tot formele behandeling van zijn klacht over te gaan. Op 22 november 2006 nam de korpsbeheerder pas een beslissing op zijn klacht, aldus verzoeker.
3. De korpsbeheerder liet weten de klacht van verzoeker gegrond te achten. De korpsbeheerder gaf aan dat naar aanleiding van de klacht van verzoeker van 29 maart 2004 een intern onderzoek was ingesteld. Hieruit kwam naar voren dat de klap die de politieambtenaar aan de zoon van verzoeker uitdeelde disproportioneel was geweest. Hierop is de klacht van klager doorgestuurd naar het bureau Integriteit en Security van het regionale politiekorps Haaglanden, voor het instellen van een onderzoek. Dit onderzoek vond echter om onduidelijke redenen niet plaats. Hiervoor bood het regionale politiekorps aan verzoeker excuses aan. Verzoeker informeerde op 27 februari 2006 naar de stand van zaken van het onderzoek. Echter, pas in oktober 2006 kon het dossier gecompleteerd worden, aldus de korpsbeheerder. De korpsbeheerder concludeerde dat de

klachtbehandeling langer duurde dan wenselijk en noodzakelijk was.

4. Uit het door de korpsbeheerder overgelegde interne klachtendossier blijkt dat politieambtenaar M., klachtencoördinator, op 9 maart 2006 verzoeker schriftelijk meedeelde dat de brief van verzoeker van 27 februari 2006 was ontvangen. Hij deelde verzoeker vervolgens onder meer mee dat zijn klacht ter behandeling was doorgestuurd naar de bureauchef van bureau Delft. Verder deelde politieambtenaar M. verzoeker mee dat de termijn waarbinnen de klacht moest worden afgehandeld tien weken, dan wel veertien weken bij inschakeling van de klachtencommissie bedroeg.

5. Uit het door de korpsbeheerder overgelegde interne klachtendossier blijkt voorts dat de korpsbeheerder op 22 november 2006 een beslissing nam over verzoekers klacht.

Beoordeling

6. Het vereiste van voortvarendheid houdt in dat bestuursorganen slagvaardig en met voldoende snelheid optreden. Dit houdt in dat een bestuursorgaan klachten dient af te handelen binnen de daarvoor geldende wettelijke termijnen. Artikel 66 van de Politiewet 1993 geeft voor de interne klachtbehandeling aan wat onder voldoende snelheid wordt verstaan. Ingevolge dit artikel handelt het bestuursorgaan de klacht af binnen veertien weken na ontvangst van het klaagschrift indien een klachtencommissie is ingeschakeld. Het bestuursorgaan kan de afhandeling voor ten hoogste vier weken verdagen (zie Achtergrond, onder IV.). Artikel 11 van de klachtregeling van het regionale politiekorps Haaglanden bepaalt eveneens dat de korpsbeheerder de klacht, indien deze is voorgelegd aan een klachtenadviescommissie, binnen veertien weken dient af te handelen. Indien deze termijn niet wordt gehaald dient voor het verstrijken van de termijn een mededeling tot verdaging te worden gestuurd (zie Achtergrond, onder V.).

7. Verzoeker diende op 29 maart 2004 een klacht in bij het regionale politiekorps Haaglanden. Deze klacht werd op 6 april 2004 in verband met mogelijke samenhang met een lopende strafzaak opgeschort. Op 27 februari 2006 informeerde verzoeker naar de stand van zaken omtrent zijn klacht. Op 9 maart 2006 deelde politieambtenaar M. verzoeker mee dat zijn klacht ter behandeling werd doorgestuurd naar de bureauchef van het bureau Delft en dat de klacht binnen uiterlijk veertien weken moest worden behandeld. Gelet op deze brief gaat de Nationale ombudsman uit van 27 februari 2006 als de datum waarop de klachtbehandeling aanving. Conform de klachtenregeling diende de klacht van verzoeker voor 5 juni 2006 te zijn afgehandeld. De klacht van verzoeker werd echter pas op 22 november 2006 afgedaan. De Nationale ombudsman is met de korpsbeheerder van oordeel dat de korpsbeheerder de klacht onvoldoende voortvarend afhandelde nu de behandeling van de klacht van verzoeker veel langer dan 14 weken heeft geduurd. De korpsbeheerder heeft dan ook in strijd gehandeld met het vereiste van voortvarendheid.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

CoNCLUSIE

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Haaglanden, is gegrond ten aanzien van:

- het niet opnemen van aangifte, wegens schending van het vereiste van fair play;
- de termijn van klachtbehandeling, wegens schending van het vereiste van voortvarendheid;
- het onthouden van medische zorg, wegens schending van het vereiste van bijzondere zorg.

Onderzoek

Op 25 mei 2007 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer L. te R., met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Haaglanden.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Haaglanden (de burgemeester van Den Haag), werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

In verband met zijn verantwoordelijkheid voor justitieel politieoptreden werd ook de hoofdofficier van justitie te Den Haag over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was. De genoemde hoofdofficier van justitie maakte van deze gelegenheid geen gebruik.

Tijdens het onderzoek kregen het regionale politiekorps Haaglanden en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De korpsbeheerder en de voorzitter van de onafhankelijke klachtencommissie Haaglanden deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

Verzoeker gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift van verzoeker met bijlagen van 25 mei 2007.

Het interne klachtdossier van het regionale politiekorps Haaglanden ontvangen op 2 juli 2007, met bijlagen, waaronder:

brief van 22 november 2006 van de beheerder van het regionale politiekorps Haaglanden met daarin de beslissing op verzoekers klacht;

advies van de klachtencommissie van het regionale politiekorps Haaglanden van 21 november 2006;

de door de betrokken ambtenaar H. afgelegde verklaring van 6 oktober 2006;

het proces-verbaal van verhoor van B. van 21 maart 2004.

Standpunt van de korpsbeheerder van 18 september 2007 met bijlage.

Telefonische verklaring van B. van 29 oktober 2007.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

I. Wetboek van Strafvordering

Artikel 161

"Ieder die kennis draagt van een begaan strafbaar feit is bevoegd daarvan aangifte te doen."

Artikel 163

"5. Tot het ontvangen van de aangiften bedoeld in de artikelen 160 en 161, zijn de opsporingsambtenaren, en tot het ontvangen van de aangiften bedoeld in artikel 162, de daarbij genoemde ambtenaren verplicht."

II. Voorschrift ingeslotenen van het regionale politiekorps Haaglanden, 3 april 1998

Medische hulp

"Indien een ingeslotene medische bijstand behoeft, waarschuwt de wachtcommandant een arts. "

III. Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar

Artikel 32, eerste lid

"1. In het geval er aanwijzingen zijn dat een ingeslotene medische bijstand behoeft dan wel er bij deze persoon medicijnen zijn aangetroffen, overlegt de ambtenaar met de arts. De ambtenaar overlegt eveneens met de arts indien de ingeslotene zelf om medische bijstand of medicijnen vraagt."

IV. Algemene wet bestuursrecht

Artikel 9:11

"1. Het bestuursorgaan handelt de klacht af binnen zes weken of - indien afdeling 9.3 van toepassing is - binnen tien weken na ontvangst van het klaagschrift.

2. Het bestuursorgaan kan de afhandeling voor ten hoogste vier weken verdagen. Van de verdaging wordt schriftelijk mededeling gedaan aan de klager en aan degene op wiens gedraging de klacht betrekking heeft."

V. Politiewet 1993

Artikel 66

"In afwijking van artikel 9:11, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht wordt de klacht afgehandeld binnen tien weken of, indien een commissie als bedoeld in artikel 61, tweede lid, onder a, is belast met de behandeling van en de advisering over de klacht, binnen veertien weken na de ontvangst van het klaagschrift."

VI. Klachtenregeling regionale politiekorps Haaglanden

Artikel 11 Verdaging

"Indien de korpsbeheerder er niet in slaagt een klacht binnen tien weken of, indien de klacht ter behandeling en advisering aan de commissie is voorgelegd, binnen veertien weken na ontvangst van het klaagschrift, af te doen, draagt hij er zorg voor dat de klager en degene op wiens gedraging de klacht betrekking heeft vóór het verstrijken van de van toepassing zijnde termijn in de zin van artikel 9:11, lid 2 van de Algemene wet bestuursrecht, een mededeling van verdaging voor een periode van ten hoogste vier weken wordt gezonden."